

Θανάσης Θ. Νιάρχος

'Ο Φόβος Φυλάει τὰ "Ερημα

"Όταν ήμουν μικρός τὰ παιδιά τῆς γειτονιάς δέ μέ παίζανε. Φοβόμουν κι ἐγώ, ἀλήθεια, χοντρός καθώς ήμουν νά μπλεχτῶ μαζί τους, γιατί μόλις γινόταν καμιά στραβοτιμονιά στό παιχνίδι ξεσποῦσαν ὄλοι πάνω μου. "Έλεγαν πῶς δέν τὰ καταφέρνω, μ' ἔβριζαν, ἀλλά κι ὅταν δέν τό ἔλεγαν δυνατά φαίνονταν συνεννοημένοι μεταξύ τους γιά τό ποιός εἶναι ὁ φταίχτης. Μαζευόμουν κι ἐγώ μ' ἀποτέλεσμα νά τὰ κάνω ἀκόμα χειρότερα τὰ πράγματα καί τότε πιά ήταν πού γίνονταν ἀλύπητοι κι αὐτοί πού σ' ἄλλες ὥρες μοῦ ἔδειχναν κάποια συμπάθεια. "Έτσι ἐπινοοῦσα διάφορες προφάσεις γιά ν' ἀποφεύγω τό παιχνίδι, ἀλλά καί γιά νά μή μένω μέσα στό σπίτι. "Άλλοτε ἔδενά τό γόνάτο μου, σάν νά τό εἶχα χτυπήσει κι ἔστεκα παράμερα ἀνενόηλος τό τέχνασμα, νά παίζω, ἀλλοτε ἔκανα τόν κουρασμένο καί ξάπλωνα στό χορτάρι. Σ' αὐτή τήν περίπτωση, σηκωνόμουν καί μπερδεύομουν γιά λίγο ἀνάμεσά τους τήν ὥρα πού ήταν νά φύγει ὁ πατέρας μου γιά τή δουλειά καί δέν ἤθελα νά μέ δεῖ βγαίνοντας ἀπό τό σπίτι νά κάθομαι μόνος μου. Τοῦ φώναζα μάλιστα, δῆθεν ἀμέριμνα, ἕνα βιαστικό «γεια σου», δείχνοντάς του πῶς ἀπορροφημένος καθώς ήμουν δέν προλάβαινα νά τοῦ μιλήσω περισσότερο. "Έπειτα ξαναξάπλωνα στό χορτάρι κι ἀπορῶ σήμερα πού τό ξανασκέφτομαι πῶς κανένas ἀπό τούς φίλους μου δέν εἶχε προσέξει τό τέχνασμα, ν' ἀνακατεῖμαι δηλαδή ἀνάμεσά τους τήν ὥρα ἀκριβῶς πού ἔβγαινε ὁ πατέρας μου ἀπό τό σπίτι. "Άλλά ἡ μεγαλύτερή μου δοκιμασία ήταν τό ποδόσφαιρο καί ἡ διαδρομή ἀπό τό σπίτι στό σχολεῖο καί ἀπό τό σχολεῖο στό σπίτι.

Στό ποδόσφαιρο, ὅταν καμιά φορά στήν κυριολεξία «μ' ἔπαιρνε ἡ μπάλα» κι ἀναγκαζόμουν νά παίζω, τὰ ἔκανα μούσκεμα. Δέν ξέρω πῶς μπερδεύονταν τὰ πόδια μου κι ἔστελνα τήν μπάλα στήν ἀντίθετη κατεύθυνση ἀπ' αὐτή πού ἔπρεπε. "Αν καί συνήθως μελετοῦσα, ὅσο μπορούσα καλύτερα, ἀπό πρὶν ὄλες τίς κινήσεις, πάνω στό παιχνίδι ἔφερνα τήν καταστροφή. "Έτσι ήμουν αὐτός πού πάντα θά πήγαινε νά φέρει πίσω τήν μπάλα ὅταν ἔβγαινε ἀπό τόν καθορισμένο μέ πέτρες χῶρο πού διεξαγόταν τό παιχνίδι. Συνήθως μέ χρησιμοποιοῦσαν ὅταν τούς ἔλειπε κάποιος ἀπό τούς μόνιμους καί κανονικούς παίχτες ἢ ὅταν ήταν μιά ποδοσφαιρική συνάντηση χωρίς μεγάλη σημασία. Τότε μ' ἔβαζαν τερματοφύλακα. Αὐτό μ' ἀνακούφιζε πολύ γιατί εἶτε ἔπιανα τήν μπάλα εἶτε ὄχι, δέν ήμουν τόσο ἐκτεθειμένος ὅσο ὅταν ήμουν ὑποχρεωμένος νά τήν κλοτισήσω πού τό σῶμα μου πιά πῶ ἔλεγχαν διαρκῶς. "Ὡς τερματοφύλακα αἰσθανόμουν νά μέ καλύπτουν ὄλοι οἱ ἄλλοι πού ἔτσι ἢ ἄλλιῶς ήταν κι αὐτοί κάπως ὑπεύθυνοι γιά τό ἀποτέλεσμα. Τά προβλήματα αὐτά ὑπῆρχαν ὅταν τό ποδόσφαιρο γινόταν στή γειτονιά μας. "Όταν παίζαμε στήν αὐλή τοῦ σχολείου ἐκεῖ τὰ πράγματα ἄλλαζαν γιά μένα πρὸς τό καλύτερο. "Ανάγκη παικτῶν σέ καμιά περίπτωση δέν ὑπῆρχε. Καθῶς στό σπίτι μας εἶχαμε μιά σχετική οἰκονομική ἀνεση, ὁ πατέρας μου σ' ἕνα ταξίδι του στήν "Αθήνα, μοῦ εἶχε ἀγοράσει μιά μεγάλη πέτσινη μπάλα τοῦ ποδοσφαίρου πού στήν ἀρχή τήν κρατοῦσα μέσα σέ μιά νάυλον σακκούλα γιά νά μή φθαρεῖ. "Έπειτα ἄρχισα νά τήν παίρνω μαζί μου στό σχολεῖο καί τήν ὥρα τῆς γυμναστικῆς ἢ σέ κάποια ἄλλη κενή ὥρα πού μᾶς ἄφηναν νά παίζουμε ποδόσφαιρο, τήν ἔδινά στοῦς συμμαθητές μου κι αὐτοί μοῦ ἔδιναν σ' ἀντάλλαγμα ἕνα μικρό λαστιχένιο τόπι. Μπορεῖ βέβαια νά μήν τούς βόλευε, τό τόπι αὐτό, ἀλλά στήν ἀνάγκη τό χρησιμοποιοῦσαν γιά νά παίζουν ποδόσφαιρο ἀφοῦ τὰ περισσότερα ήταν ἀπό φτωχές οἰκογένειες κι οὔτε νά ὄνειρευτοῦν δέ θά μπορούσαν τή δική μου πέτσινη μπάλα. "Έτσι μέ τή δική μου μπάλα αὐτοί ἔπαιζαν μ' ἀνεση τό ποδόσφαιρό τους κι ἐγώ, μέ τήν ἀνεσή μου ἐπίσης, ἔπαιζα μόνος μου μέ τό τοπάκι. Τό "ριχνα στόν τοῖχο κι αὐτό ξαναγύριζε πίσω, πράγμα πού γινόταν ἀμέτρητες φορές. Διάλεγα, συνήθως,

Έναν άπομονωμένο τοίχο, από τή μέσα πλευρά του σχολείου, κοντά στη σκάλα πού οι μαρμάρινες προεξοχές της ήταν τόσο πλατιές ώστε τις χρησιμοποιούσαμε για τσουλήθρες. "Ετσι όταν βαριόμουν τό παιχνίδι μέ τό τοπάκι, τό 'ριχνα στην τσουλήθρα. "Όταν βαριόμουν και τήν τσουλήθρα πήγαινα στους καμινέδες και χάζευα τις άισχρολογίες πού μεγαλύτεροι στην ηλικία είχαν γράψει στους τοίχους και πού τά άσβεστώματα της επιστάτριας δέν κατάφερναν νά κρύψουν έντελώς. Οί άλλοι και τό ποδόσφαιρό τους δέ μ' ένδιέφεραν από τή στιγμή πού μ' άφηναν στην ήσυχία μου. Πρέπει νά ήμουν τότε δώδεκα χρονών.

Τό ίδιο μεγάλη δοκιμασία μέ τό ποδόσφαιρο στη γειτονιά ήταν, όπως είπα και παραπάνω, ή διαδρομή από τό σπίτι στό σχολείο. Ένω όλοι οι άλλοι ξεκινούσαν συντροφικές συντροφικές ή έστω δύο και τρεις μαζί, εγώ δέν κατάφερνα νά προστεθώ σ' αυτούς κι έκανα τή διαδρομή μονάχος μου. 'Η άδερφή μου θά ήταν μιά λύση για νά πηγαίνω μέ κάποιον σχολείο, αλλά όταν ήμουν εγώ πρωινός εκείνη ήταν άπογευματινή και τό αντίθετο. Χώρα πού όταν μεγαλώσαμε λιγάκι δέ μέ ήθελε ούτε αυτή μαζί της, γιατί έλεγε και μάλιστα σέ μένα τόν ίδιο «τί θά λείει ό κόσμος για ένα αγόρι πού βγαίνει συνέχεια μέ τήν άδερφή του ένω όλοι οι άλλοι συμμαθητές του πηγαίνουν συντροφιά». "Ετσι έκανα τή διαδρομή μοναχός μου. Προχωρούσα στην έσωτερική πλευρά του πεζοδρομίου, όσο μπορούσα πιο κολλητά στόν τοίχο, και κλοτσούσα διαρκώς μιά πέτρα πού άν κατάφερνα, έλεγα μέσα μου, νά τήν πάω από τό σπίτι ως τό σχολείο, τήν ίδια όμως πέτρα, αυτό θά σήμαινε πώς κάτι καλό θά μου παρουσιαζόταν. "Όλες τις πέτρες, άπ' ό,τι θυμάμαι, τις έφτασα στην αυλόπορτα του σχολείου, αλλά τό καλό άκόμα νά μου συμβεί. Ψηλός καθώς ήμουν γινόμεν παντού εύκολα άντιληπτός και θυμάμαι πόσο μίσησα ένα δάσκαλό μου πού σχολίασε φωναχτά τήν καθυστέρηση μου στην ώρα της προσευχής, πράγμα πού έκανε όλους νά στραφούν πρós έμένα. Τόν μίσησα όσο κι έναν λοχαγό στό στρατό πού άργά ένα βράδυ, όρθιος καθώς ήμουν μέ κλειστά τά μάτια από τήν κούραση και τό καψόνι, μέ φώναξε λέγοντάς με «κοιμάσαι σκυλόψαρο». Για τό δάσκαλό μου έμαθα πολύ άργότερα τό θάνατό του από καρκίνο και παρά τά χρόνια πού είχαν περάσει, δέν αισθάνθηκα καμιά λύπη. Για τό λοχαγό άποκλείεται νά μάθω ότιδήποτε γιατί τόν έχασα μόλις άφυπηρέτησα, τί λέω, μετά τους τρεις πρώτους μήνες της θητείας.

Δέν άργησαν νά παρουσιαστούν τά πρώτα προβλήματα μέσα στό σπίτι. "Ετσι κρυφακούοντας κάποια μέρα, άκουσα θορυβημένη μιά θεία μου πού είχε έρθει για επίσκεψη, νά λείει στη γιαγιά μου πού τήν άκουγε άναυδη: «Προσέξτε τό παιδί γιατί όταν πηγαίνουμε σχολείο στό διάλειμμα νά δώσουμε τό γάλα του Γιάννη και του Γιωργάκη (ήταν τά ξαδέλφια μου πού καθώς τό σπίτι τους ήταν δίπλα σχεδόν στό σχολείο τους έφερναν στό διάλειμμα τό γάλα πού γκρινιάζοντας δέν είχαν πιεί τό πρωί) κάθεται μόνο του σέ μιά γωνιά ένω τά άλλα παιδιά παίζουν. Προσέξτε τό παιδί, θά του βγει κανένα δνομα». 'Η μάνα μου είχε πεθάνει πριν χρόνια. Ούτε συζήτηση πώς θά μπορούσαν νά κουβεντιάσουν ένα τέτοιο θέμα μέ τόν πατέρα μου. Αυστηρός καθώς ήταν έπρεπε, πάση θυσία, νά διατηρήσει τή γνώμη πού ήθελε νά έχει για τά παιδιά του. "Αν του έλεγαν ότιδήποτε θά γινόταν θηρίο μαζί τους αντί νά τους ευχαριστήσει. "Επρεπε λοιπόν ν' άντιμετωπίσουν μόνοι τους τήν κατάσταση. Για νά διευκολύνω τά πράγματα, μόλις άκουσα τή θεία μου νά λείει τά παραπάνω στη γιαγιά, βγήκα στό δρόμο μέ τήν μάλα κι άρχισα νά παίζω και νά τρέχω πάνω κάτω ώστε μόλις έβγαιναν από τό σπίτι νά δούν πώς παίζω, πώς είμαι κι εγώ σάν τους άλλους. Δέ θυμάμαι τί έγινε μετά, μάλλον θά διασκεδάστηκε μέσα τους τό πράγμα γιατί ή συμπεριφορά τους δέν άλλαξε. Δέν έδειξαν δηλαδή πώς είχαν νά κάνουν, μ' ένα παιδί μή κανονικό. Κάτι τέτοιο θά φαινόταν γιατί ή γιαγιά μου δέν ήξερε ψυχολογία ώστε νά φροντίζει νά μήν αλλάξει ή συμπεριφορά της μήν τυχόν και μου δημιουργηθεί ή ύποψία πώς κάτι συμβαίνει, κάτι πού θά έκανε τά πράγματα άκόμα χειρότερα για μένα.

'Αλλά εκεί πού τά τεχνάσματά μου έφτασαν στό κατακόρυφο τους ήταν τήν ώρα

τῆς γυμναστικῆς. Γιά νά τήν ἀποφύγω ἦταν ἀδύνατο. Ἔτσι ὅταν μᾶς ἔλεγαν νά βγάλουμε τό φανελάκι γιά νά γυμνάσουμε πιό ἐλεύθερα τό σῶμα μας, ὅπως τό στήθος μου, λόγω πάχους ἦταν πολύ πιό μεγάλο ἀπό τῶν ἄλλων καί ντρέπόμουν, ἔλεγα πῶς ἔχω βρογχικά καί μοῦ ἀπαγορεύει ὁ γιατρός τήν ἀφαίρεση τῆς φανέλας. Τώρα τί πιστεύει ὁ δάσκαλος ἀπό αὐτό καί τί σοί βρογχικά ἦταν αὐτά πού ἐπέτρεπαν ὄλων τῶν ἄλλων ρούχων τήν ἀφαίρεση ἐκτός τῆς φανέλας, αὐτό εἶναι ἄλλο θέμα. Ἔμενα λοιπόν ὁ μόνος μέσα στό τριανταπέντε παιδιά τῆς τάξης μέ τό φανελάκι κι αὐτή ἡ ὀλοφάνερη ἀνορθογραφία μέ πείραζε πολύ λιγότερο ἀπ' ὅ,τι ἂν θά ἔμενα ἐντελῶς γυμνός ἀπό τή μέση καί πάνω. Δέν τά κατάφερα στίς ἀθλοπαιδιές, ἔριχνα τή γαϊδούρα κάτω, ὅ,τι ἐμπόδιο ἦταν γιά νά πηδήσουμε, τό παίρνα σβάρνα. Ὅμως ἀπό ἕνα σημεῖο καί πέρα πῆρα τήν ἐκδίκησή μου μέ τρόπο ἐντυπωσιακό. Καί μάλιστα στό μάθημα τῆς γυμναστικῆς. Κάποια μέρα πῆρα ἕνα κομμάτι караβόπανο, σκληρό, τό δίπλωσα μέ τρόπο πού νά σχηματίζει ἕνα μεγάλο πέος καί τό τοποθέτησα μέσα ἀπό τό σωβρακάκι μου στήν κατάλληλη θέση. Ἄν τύχαινε νά μέ προσέξουν οἱ ἄλλοι στό σημεῖο ἐκεῖνο θά ἔμεναν κατάπληκτοι κι ἔτσι θ' ἀνέβαινα στήν ἐκτίμησή τους. Εἶναι ἀλήθεια πῶς δέν παρατήρησα τίς ἀντιδράσεις πού περίμενα οὔτε στήν ἀρχή οὔτε κι ἀργότερα, ἐκτός ἀπό κάτι εἰρωνικές φευγαλέες ματιές τῶν συμμαθητῶν κι αὐτές περισσότερο μεταξύ τους παρά στό ἐπίμαχο σημεῖο, τόσο πού ἄρχισα ν' ἀναρωτιέμαι μήπως εἶχαν ἀντιληφτεῖ τό τέχνασμά μου. Ἄλλά καί πάλι, ἔλεγα στόν ἑαυτό μου, ἂν τό εἶχαν καταλάβει, τίποτα δέ θά τοῦς ἐμπόδιζε νά μοῦ τό ποῦν καί νά μέ κοροϊδέψουν. Γιά μένα, ὅμως, ἡ τοποθέτηση τοῦ ψεύτικου πέους ἔγινε μιά ὑπόθεση σχεδόν, μπορῶ νά πῶ, θρησκευτική. Ἀπό τό προηγούμενο βράδυ τῆς μέρας πού εἶχαμε γυμναστική, ὅλο αὐτό σκεφτόμουν. Ἐκανα δοκιμές μέσα στό δωμάτιο ὥστε οἱ κινήσεις μου νά εἶναι ὅσο τό δυνατόν πιό ἐλεύθερες καί φυσιολογικές, στεκόμουν μπροστά στόν καθρέφτη μέ τίς ὥρες κι ἀποθαύμαζα τή δύναμή μου. Τό στερέωμα μέ μιά παραμάνη προσεκτικά πάνω στό σωβρακάκι μου, ἀλλά ἀπό μέσα καί τό ἀφαιρούσα ὅταν γύριζα στό σπíti, εἶχα βρεῖ μάλιστα γιά τίς μέρες πού δέν τό χρειαζόμουν μιά κρυψώνα πού τήν πίστευα ἰδανική. Καθώς τό κρεβάτι μου εἶχε δύο στρώματα, τό ἔκρυβα ἀνάμεσά τους. Κανείς δέ θά μπορούσε νά τό ἀνακαλύψει ἐκεῖ, ὅπουδήποτε ἄλλοῦ θά τό ἐβρισκαν καί μετά ἄντε νά τοῦς ἐξηγεῖς. Συρτάρι πού νά τό κλειδώνω δέν εἶχα —συνήθεια πού τή διατήρησα κι ἀργότερα καί μοῦ στοίχισε πάρα πολύ— κι οὔτε μπορούσα ξαφνικά νά τό ἀπαιτήσω. Κόντι ψα λοιπόν νά λιποθυμήσω μιά μέρα ὅταν γυρίζοντας ἀπό τό σχολεῖο εἶδα ἀπό μακριά ἀπλωμένα στή βεράντα τά στρώματα τοῦ σπιτιοῦ πού φαίνεται τά εἶχαν βγάλει νά λιαστοῦν. Ἄρχισα νά κόβω βόλτες πρὶν μῶ στό σπíti καί νά πασιζῶ νά σκεφτῶ μιά δικαιολογία. Φανταζόμουν τοῦς πάντες ἀναστατωμένους, νά μέ περιμένουν γιά νά μέ κατασπαράξουν. Δέν ἔγινε τίποτα ἀπ' ὅ,τι φανταζόμουν. Μπήκα στό σπíti, ἔφαγα, διάβασα χωρίς κανείς νά μέ ρωτήσει κι ὅταν τό βράδυ πῆγα νά κοιμηθῶ κι ἔψαξα ἀνάμεσα στό δύο στρώματα δέν ὑπῆρχε τίποτα. Τί ἀπόγινε τό ψεύτικο πέος δέν τό ἔχω ἀκόμα ἐξηγήσει. Τοῦς συμμαθητές μου τοῦς περισσότερους τοῦς ἔχω χάσει κι οὔτε πού ἔχω καμιά διάθεση νά τοῦς ξαναδῶ. Ἄλλωστε γιά ὅλους μας τά πράγματα πῆραν τό δρόμο τους καί μάλιστα, φαντάζομαι, τόσο διαφορετικό.

